

andere wetsbesluiten waarvan de eerste toepassing door de regering aan het MG was opgedragen. Het mocht bijvoorbeeld krachtens het Zuiveringsbesluit bestuursfunctionarissen, functionarissen van de politie en docenten van instellingen van openbaar onderwijs 'staken' (de 'gestaakten' moesten hun arbeid neerleggen maar behielden hun salaris) dan wel 'schorsen' (dan werd het salaris vervangen door een bedrag voor het noodzakelijk levensonderhoud) – het mocht voorts krachtens het besluit-Tijdelijke voorziening bestuur provincies en gemeenten waarnemende burgemeesters benoemen (waarnemende wethouders zouden uitsluitend benoemd worden door de commissarissen der koningin) en als naar het oordeel van het Militair Gezag de commissarissen der koningin of de provinciale gedeputeerden niet voldeden (in beginsel zouden op de bestuursposten diegenen terugkeren die op 10 mei '40 in functie waren geweest), dan zou het waarnemers mogen voorstellen die bij koninklijk besluit zouden worden benoemd. Naast het Zuiveringsbesluit en het besluit-Tijdelijke voorziening bestuur provincies en gemeenten waren er evenwel nog tientallen andere 'terugkeer'-wetsbesluiten die in eerste instantie door het Militair Gezag zouden moeten worden toegepast.

Een organisatie dus met verstrekkende bevoegdheden en een veelomvattende taak. Wie zou aan het hoofd komen te staan? De koningin wenste dat prins Bernhard benoemd zou worden tot opperbevelhebber van land- en zeemacht – hij zou, zoals de vorige opperbevelhebber, generaal Winkelman, had gedaan, het militair gezag uitoefenen, maar de vervulling van deze (door het kabinet overgenomen) wens stuitte op een weigering van generaal Eisenhower die generlei behoefte had aan een Nederlandse opperbevelhebber en wiens staf in de prins niet een bestuurder van formaat zag. Er restte toen niet anders dan het Militair Gezag onder een ander te plaatsen. De keuze lag voor de hand. Kolonel Kruls, die in mei '40 in de rang van kapitein als een van de twee adjudanten van de minister van defensie A. Q. H. Dijkhoorn naar Engeland was uitgeweken, had van begin '43 af de organisatie van het Militair Gezag voorbereid en zou als Chef-Staf kunnen optreden maar alleen al op grond van zijn associatie met Dijkhoorn in wie de koningin in '40 alle vertrouwen had verloren, was hij bij haar geen *persona grata* – maandenlang verzette zij zich tegen zijn benoeming en pas op 4 september '44, toen de bevrijding van heel Nederland ophanden leek, ging zij er akkoord mee. Kruls, tot generaal-majoor bevorderd, werd Chef-Staf Militair Gezag, daags nadat prins Bernhard benoemd was tot Bevelhebber der Nederlandse Strijdkrachten – een bevelhebberschap dat in feite alleen betrekking had op de Binnenlandse Strijdkrachten.